JAAR VERSLAG 2019

Stichting
Kind en Onderwijs
Rotterdam

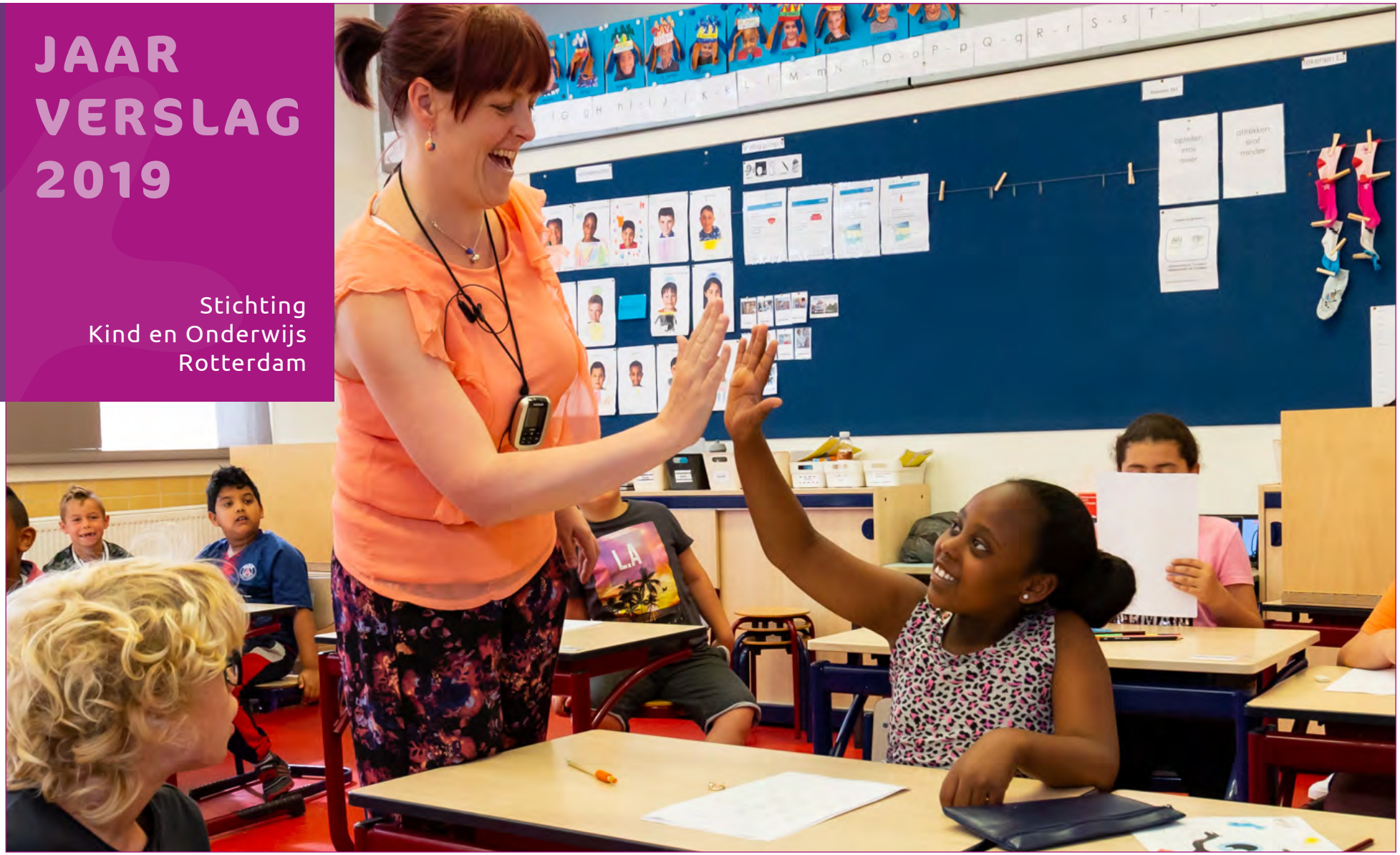

CSBO Bergkristal

Kind en Onderwijs Rotterdam
stichting voor christelijk primair onderwijs

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2019. Een tekst vol verantwoording, cijfers en terugblikken. In mooi geformuleerde zinnen vertellen we u wat er op de verschillende beleidsterreinen in 2019 allemaal gedaan en gerealiseerd is. En er is heel veel om trots op te zijn! Voor het tweede jaar op rij zijn alle scholen voldoende of goed naar het oordeel van de inspectie.

Als stichting streven we ernaar om elk jaar alle scholen voldoende of goed beoordeeld te krijgen door de inspectie. Dat betekent dat we het elke dag weer een beetje beter willen doen dan de vorige dag. Dat streven vertaalt zich in onze werkzaamheden die volgen uit het strategisch beleidsplan 2016-2020 Samen Leren Leven.

Onze medewerkers merken dat we zuinig op ze zijn, doordat we hen naar werkplekken helpen waar zij tot hun recht komen. We vragen naar hun ambities en helpen die te realiseren. En op school wordt het werk mét hen verdeeld. Dit leidt allemaal tot een laag verzuim. Financieel zijn we gezond, we investeren veel, de gebouwen staan er goed bij en de ICT-voorzieningen zijn op orde.

Maar het allermooiste wat er in 2019 gebeurde, is dat 7635 kinderen wijzer zijn geworden. Dat 720 personeelsleden zich daar met elkaar voor hebben ingezet. Dat duizenden schriftjes werden vol geschreven met nieuwe letters, nieuwe woorden, grotere getallen en nieuw ontdekte landen. Dat er ongeveer 3 miljoen zoekopdrachten* werden ingetypt op bijna 3.000 toetsenborden. Dat kinderen ontdekten dat ze wél met een komma-getal kunnen vermenigvuldigen, dat ze wél digitaal kunnen klokkijken en wél heel goed kunnen samenwerken met iemand die ze niet zo aardig vinden. Kleine ontdekkingen met grote en mooie gevolgen. Dat is waarom we doen wat we doen.

We werken keihard aan het vergroten van kansengelijkheid. Wij geloven dat ieder kind een schepsel van God is en vanuit onze identiteit vinden we ook dat we kinderen kansen te geven hebben. Het uitvoeren en realiseren van die kansen is niet altijd gemakkelijk. Maar daar maken we ons elke dag hard voor.

Rolf van den Berg
Voorzitter College van Bestuur
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

**Schatting: 40 werkweken x 5 werkdagen x 5 zoekopdrachten x 3.000 systemen*

INHOUDSOPGAVE

Quadratum

Leeswijzer:
Waar in dit Jaarverslag hij staat, wordt uiteraard ook zij bedoeld.
Waar Kind en Onderwijs Rotterdam staat, wordt bedoeld Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam.

Vormgeving: Creative Desk

BESTUURSVERSLAG

Voorwoord

H1. Organisatie **4**
1.1 Missie en Visie 4
1.2 De scholen 6
1.3 Structuur en organisatie 8

H2. Verslag Raad van Toezicht en GMR **13**
2.1 Verslag Raad van Toezicht 13
2.2 Verslag GMR 15

H3. Onderwijs en Kwaliteit **19**
3.1 Optimaal leren en ontwikkelen 19
3.2 Ontwikkelen en bewaken van kwaliteit 21
3.3 Veilig stimulerend en ambitieus 22
3.4 Hedendaagse digitale middelen 23

H4. HRM **24**

H5. Huisvesting **26**

H6. ICT **29**

H7. Communicatie **31**

H8. Financiën **33**
8.1 Financiële analyse balans 33
8.2 Financiële analyse staat van baten en lasten 35
8.3 Financiële kerncijfers 37
8.4 Feiten en Cijfers 39

H1 ORGANISATIE

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam is een stichting voor christelijk (speciaal) primair onderwijs in de regio Rotterdam. Wat ons bindt, is dat de medewerkers van de stichting zijn en worden geïnspireerd door de verhalen uit de Bijbel. Vooral door het voorbeeld dat Jezus ons gaf: de liefde voor de medemens, de hoop die Hij mensen bood en Zijn gedrevenheid om mensen tot hun recht te laten komen. Vanuit deze inspiratie richten wij ons naar álle mensen. Ook naar mensen die hun inspiratie halen uit een andere (religieuze) beleving. Wij leggen verbinding met andere tradities, zoeken overeenkomsten en waarderen verschillen.

1.1 Missie en Visie

Missie
Op de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam bieden wij vanuit onze identiteit onderwijs dat kinderen uitdaagt om al hun mogelijkheden te benutten, niet alleen op het gebied van kennis en prestaties, maar ook op het gebied van persoonlijkheidsvorming. Dat doen wij met betrokken medewerkers die hoge verwachtingen hebben van kinderen, ouders, ketenpartners en van elkaar. Wij bereiden onze kinderen en ouders voor op de toekomst, waarbij ook het omgaan met veranderingen en onzekerheid belangrijk is. Wij leren hen samenwerken, samenleven en de behoefte van een ander zien, en geven daarin het goede voorbeeld.

Onze missie kan nooit worden los gezien van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, die vorm krijgt in onze bijdrage aan de (toekomst van de) stad Rotterdam. Wij zijn een betrokken en betrouwbare partner van de gemeente Rotterdam en onze ketenpartners. Wij stellen ons tot doel actief te participeren bij de uitvoering van de gezamenlijke plannen om onderwijsachterstanden te beslechten en voor elk kind passend onderwijs te bieden, binnen de mogelijkheden van de school en in het belang van het kind. Het gaat hierbij ook om uitdagend onderwijs voor hoogbegaafden en leerlingen die meer aan kunnen.

Visie
De diversiteit van onze scholen en hun populatie, het feit dat we die diversiteit als rijkdom ervaren, heeft gevolgen voor de manier waarop we naar onze scholen kijken. Wij hechten eraan dat onze scholen hun maatschappelijke verankering vinden in de wijk waarin zij staan, deel uit makend van de cultuur en geschiedenis van die wijk. Daarom vindt de aansturing kind-nabij plaats: belangen van kinderen staan centraal. Op schoolniveau wordt gezien wat er nodig is voor ouders en kinderen en op stichtingsniveau wordt ernaar gestreefd om de missie zo optimaal mogelijk te realiseren. Vanuit de stichting wordt ondersteuning verleend waar behoefte aan is of waar dat effectief en efficiënt beter kan worden geregeld dan op schoolniveau.

Onze visie is herkenbaar doordat:
- we voortdurend het belang van kinderen (en hun ouders) vooropstellen;
- we betrokken zijn bij kinderen, ouders, ketenpartners en bij elkaar;
- we ons laten inspireren door het voorbeeld van Jezus;
- onze identiteit even goed blijkt uit wat wij doen;
- wij op onze beurt een voorbeeld proberen te zijn;
- we werken naar een plek voor iedereen;
- we voortdurend werken aan verbeteringen en elkaar daarbij helpen.

CBS Mozaïek

1.2 De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam

CSBO Bergkristal Brinnr. 03AF - Sector: SBO	**Margrietschool** Brinnr. 03GE - Sector: PO	**Het Podium** Brinnr. 03GE - Sector: PO	**Prinses Julianaschool** Brinnr. 04FI - Sector: PO	**De Fontein** Brinnr. 04FI - Sector: PO
Nieuwe Park Rozenburgschool Brinnr. 06NO - Sector: PO	**Dr. J.C. Logemannschool** Brinnr. 06RV - Sector: SBO	**Dr J.C. Woltjerschool** Brinnr. 13NX - Sector: PO	**De Driemaster** Brinnr. 07ZC - Sector: PO	**Chr. Ontmoetingsschool De Wereld** Brinnr. 08AO - Sector: PO
Onze Wereld Brinnr. 08UY - Sector: PO	**De Boei** Brinnr. 09EB - Sector: SBO	**M.L. King School** Brinnr. 09TC - Sector: PO	**Regenboogschool/De Stern** Brinnr. 09CW - Sector: PO	**Regenboogschool/De Stern** Brinnr. 09CW - Sector: PO

Albert Plesmanschool Brinnr. 10MO - Sector: PO	**Cornelis Haakschool** Brinnr. 11BY - Sector: PO	**J.J. Buskesschool** Brinnr. 11OS - Sector: PO	**De Stelberg** Brinnr. 24PA - Sector: PO	**Mozaïek** Brinnr. 12XS - Sector: PO
De Ark Brinnr. 13DM - Sector: PO	**De Lis** Brinnr. 14FG - Sector: PO	**Waalse school** Brinnr. 14CL - Sector: PO	**Arentschool** Brinnr. 14HY - Sector: PO	**Juliana van Stolbergschool** Brinnr. 14KP - Sector: PO
Koningin Wilhelminaschool Brinnr. 15FO - Sector: PO	**Van Asch van Wijckschool** Brinnr. 15FO-1 - Sector: PO	**Het Spectrum** Brinnr. 27XK - Sector: PO	**A.S. Talmaschool** Brinnr. 05SR - Sector: PO	**Quadratum** Brinnr. 05SR02 - Sector: PO

1.3 Structuur en organisatie

Juridische structuur
De rechtspersoonlijkheid is een stichtingsvorm.
De stichting is opgericht op 25 november 1977 en is ingeschreven bij de kamer van koophandel onder nummer 411 25 532.

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	74531
Naam instelling	Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam
Adres	Linker Rotte Kade 292
Postadres	Postbus 22009, 3003 DA Rotterdam
Telefoon	010 - 412 51 01
E-mail	bureau@kindenonderwijsrotterdam.nl
Website	www.kindenonderwijsrotterdam.nl

Organisatie en bestuur
De stichting kent een organisatiestructuur waarbij de voorzitter van het College van Bestuur eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de organisatie. De Raad van Toezicht treedt als wettelijke toezichthouder op.

Organisatiestructuur
De stichting hanteert een model waar bestuur en toezicht zijn gescheiden; bestuur ligt bij het College van Bestuur en toezicht bij de Raad van Toezicht. Elk hebben hun eigen, afgebakende bevoegdheden; deze zijn opgenomen in de statuten en het reglement. Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het bereiken van de gestelde doelen van de stichting en voor het uitvoeren van de werkgeverstaak. Het College van Bestuur wordt in de uitvoering ondersteund door het stafbureau, het secretariaat en de personeelsadministratie. De Raad van Toezicht heeft een controlerende en adviserende rol (de interne toezichthouder).
De horizontale verantwoording vindt op bestuursniveau plaats via de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en op schoolniveau via de Medezeggenschapsraad (MR).

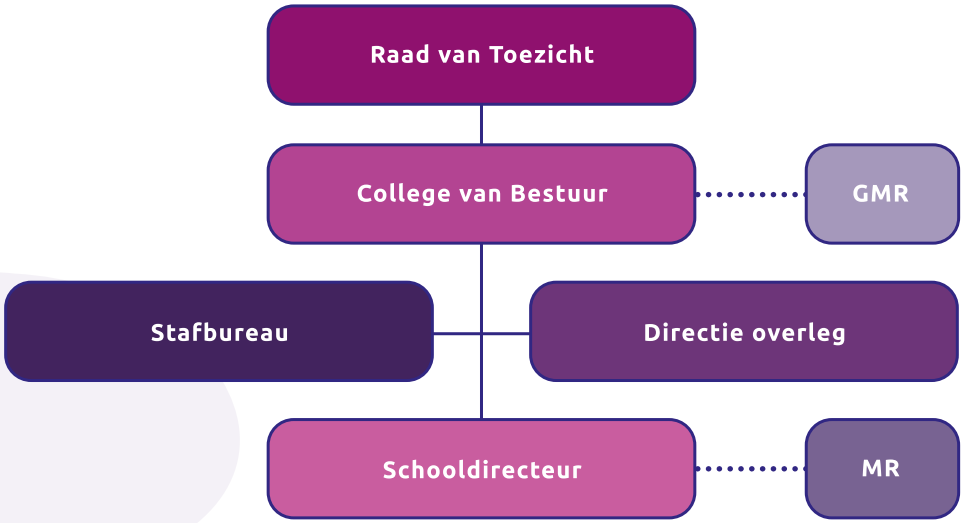

Prinses Margrietschool

Bestuur en Raad van Toezicht
De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vormt de basis van de organisatiestructuur en werkwijze van Kind en Onderwijs Rotterdam. Er is een scheiding aangebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Deze is opgenomen in de statuten en het toezichtkader. Het schoolbestuur en de toezichthouder hebben afspraken gemaakt over de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de verschillende organen.

Het doel van de Code Goed Bestuur is om op een efficiënte, effectieve en transparante manier de beleidsdoelstellingen te realiseren. De bestuurder en de Raad van Toezicht overleggen minimaal zes keer per jaar over de voortgang van de werkzaamheden. Kind en Onderwijs Rotterdam hanteert een planning- en control cyclus waarin beleidsvoornemens, zoals de begroting, het toekomstig strategisch beleidsplan en de schoolplannen, worden bewaakt met behulp van managementinformatie. Hiervoor verschijnen periodiek (kwartaal)rapportages. De horizontale verantwoording vindt plaats op schoolniveau, maar ook op stichtingsniveau via de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De stichting hecht grote waarde aan het actief betrekken van alle belanghebbenden bij de verantwoording.

Directie en College van Bestuur
Iedere school staat onder leiding van een directeur (eventueel bijgestaan door een locatieleider of adjunct) die integraal verantwoordelijk is voor de resultaten van de school. De taakverdeling tussen het College van Bestuur en de directies van de scholen is vastgelegd in het managementstatuut. Ongeveer 10 keer per jaar komen de directeuren met het College van Bestuur en de stafmedewerkers bij elkaar in het directeurenoverleg (DO); een adviesorgaan van het College van Bestuur. Tijdens dit overleg worden aanzetten voor nieuw beleid geïnitieerd, wordt gezocht naar draagvlak voor uit te voeren beleid en is er ruimte voor intervisie.

Planning & control

De planning & control cyclus ziet er schematisch als volgt uit:

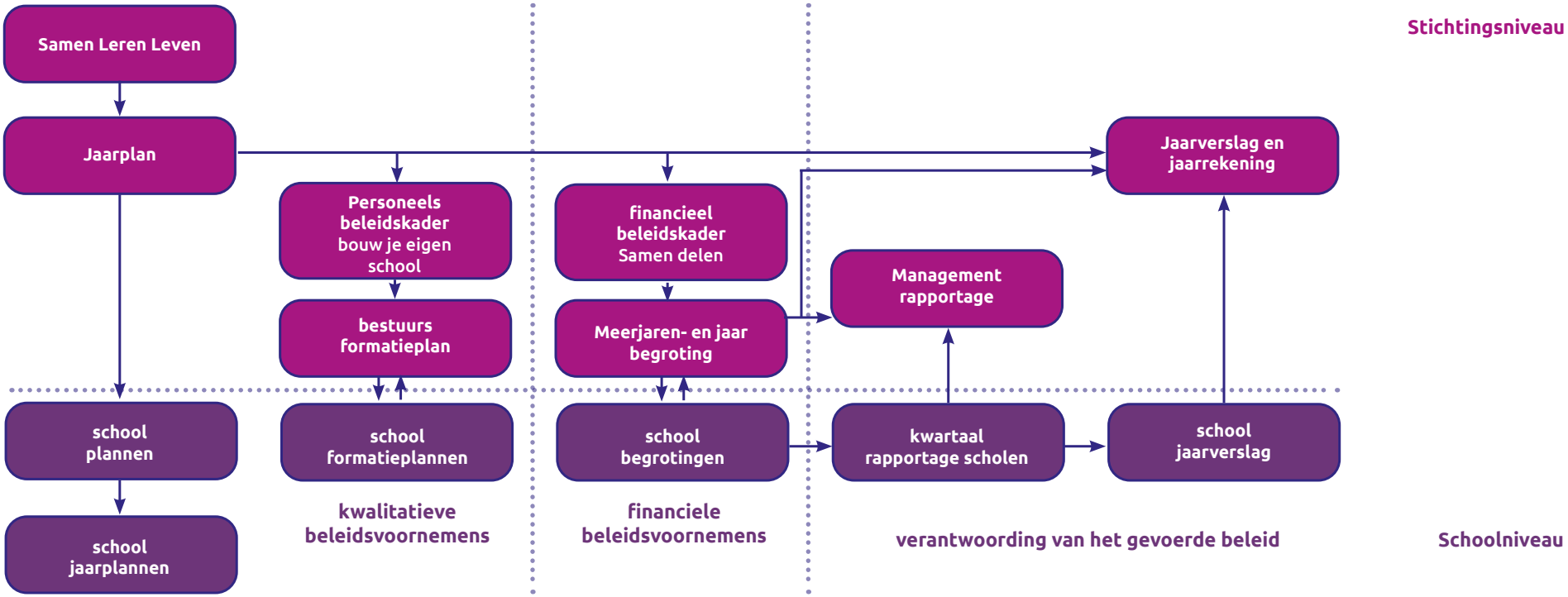

De basis van deze cyclus wordt gevormd door het strategisch beleidsplan 2016-2020 Samen Leren Leven. In dit strategisch beleidsplan zijn de richting en de doelen beschreven die de stichting wil realiseren. De meerjarenbegroting wordt elke keer voor vier jaar opgesteld en is een financiële weergave van het voorgenomen beleid op stichtings- en schoolniveau.

Onderdeel van de meerjarenbegroting zijn de meerjaren-investeringsbegroting, het meerjaren-onderhoudsplan, een liquiditeitsbegroting en een risicoparagraaf. Het bestuursformatieplan geeft de bezetting en het beleid ten aanzien van personeel weer en maakt ook onderdeel uit van de meerjarenbegroting.

De jaarbegroting van het volgend kalenderjaar in de meerjarenbegroting is een samenvoeging van alle schoolbegrotingen, de collectieve begroting en de begroting van het stafbureau. Deze begrotingen zijn een instrument om te meten en te sturen op de voorgenomen doelen.

Per kwartaal worden er managementrapportages opgesteld die een combinatie zijn van financiële onderdelen (de cijfers) en kwalitatieve aspecten (de doelen). Deze dienen ter sturing, maar ook als interne verantwoording. Als laatste zijn er de jaarrekening en het jaarverslag waarin op stichtingsniveau verantwoording wordt gegeven over het gevoerde beleid en de resultaten daarvan.

Samenstelling Raad van Toezicht per 31 december 2019

Functies en nevenfuncties leden Raad van Toezicht en College van Bestuur

Functionaris	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
Mevrouw **J.E. Kallenbach-Heinen**	Organisatie adviseur gemeente Den Haag	■ Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam (voorzitter) ■ Portefeuillemanager PR & Communicatie Instituut Hoogbegaafdheid Volwassenen ■ Competitieleider jeugd en evenementen tennisvereniging Ommoord
De heer **M.B. de Haas**	Director Corporate Finance ING Bank NV	■ Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam (vicevoorzitter) ■ Penningmeester Stichting Erasmus Sport
De heer **J.A. de Groen**	Senior beleidsmedewerker Directie Sociale Zaken	■ Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam ■ Actief lid PvdA
De heer **E.H. Hulst**	Universitair docent gezondheidsrecht bij het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg van de Erasmus Universiteit Rotterdam	■ Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam ■ Lid RvT Stichting Protestants Christelijke Zorgorganisatie Riederborgh ■ Hoofdredacteur TGMA (Ts Gezondheid, Milieuschade en Aansprakelijkheid) ■ Lid Medical Research Ethics Committee United ■ Lid METC Brabant ■ Bestuurslid Vereniging Vrienden van de Museumwoning Tuindorp Vreewijk
De heer **E.C. Lafeber**	n.v.t.	■ Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam ■ Voorzitter RvT PCPO Westland te Naaldwijk
De heer **R. van den Berg**	Voorzitter College van Bestuur Kind en Onderwijs Rotterdam	n.v.t.

Prinses Julianaschool

H2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT EN GMR

2.1. Verslag Raad van Toezicht

Kind en Onderwijs Rotterdam kent een toezicht waarbij een scheiding is aangebracht tussen de bestuurlijke en de toezichthoudende bevoegdheden. De bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden liggen bij het College van Bestuur, de toezichthoudende verantwoordelijkheden bij de Raad van Toezicht (RvT).
De RvT vervult ook de werkgeversrol ten opzichte van het College van Bestuur (CvB). De RvT vervult een brugfunctie tussen de samenleving en de onderwijsorganisatie. Hierbij richt de RvT zich op een integrale benadering van alle beleidsaspecten van de organisatie.

De RvT baseert zich in zijn handelen op de volgende bestuurs- en toezichtfilosofie: Het CvB bestuurt de stichting en de RvT ziet erop toe dat het CvB dit doet conform de kernwaarden, missie en visie van de stichting. De RvT richt zich op de strategische onderwerpen van het bestuur, de hoofdlijnen van het bestuursbeleid, de essentiële prestatie-indicatoren van de overheid en de indicatoren uit het strategisch beleidsplan. De RvT hanteert het principe van toezicht op afstand, met als uitgangspunt de Code Goed Bestuur. Het CvB legt tijdig, volledig en betrouwbaar verantwoording af aan de RvT over de bedrijfsvoering; het toezicht van de RvT sluit daarop aan. De RvT ziet erop toe dat het CvB de stichting op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt.

De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2019

- Mevrouw J.E. Kallenbach-Heinen, voorzitter
- De heer M.B. de Haas, vicevoorzitter
- De heer J.A. Groen
- De heer E.H. Hulst
- De heer E.C. Lafeber

Financiële commissie

De financiële commissie bestaat uit twee leden van de RvT en ondersteunt en adviseert de RvT op de begroting, de jaarrekening en overige financiële stukken. Hiertoe heeft de financiële commissie - buiten de reguliere vergaderingen om - overleg met de voorzitter van het CvB, de controller en de accountant.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestaat uit de voorzitter en vicevoorzitter van de RvT en voert de jaargesprekken met het CvB. Hiertoe voert zij op voorhand informerende gesprekken met een afvaardiging van de directeuren en het stafbureau, en de GMR. De resultaten van de jaargesprekken worden gedeeld, besproken in en bekrachtigd door de voltallige RvT. Daarnaast adviseert de remuneratiecommissie de RvT over de bezoldiging van het CvB.

GMR

Minimaal twee keer per jaar wordt een afvaardiging van de RvT door de GMR uitgenodigd voor overleg. De resultaten daarvan worden gedeeld binnen de voltallige RvT.

Integrale toetsing

De RvT houdt toezicht volgens de richtlijnen van het Toezichtkader. Dit houdt in dat de RvT integraal toezicht houdt op alle aspecten van de stichting en de onderwijsorganisatie en daarbij alle relevante belangen weegt. De RvT richt zich dus op het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en op het belang van de samenleving. De RvT let daarbij in het bijzonder op de manier waarop inhoud wordt gegeven aan de statutaire en strategische doelstellingen van de stichting. De RvT toetst de afwegingen die het CvB heeft gemaakt en of deze daarbij alle relevante belangen heeft meegewogen.

Werkwijze

De RvT vergadert in principe altijd met het CvB. Het CvB informeert de RvT op voorhand schriftelijk over de onderwijskwaliteit, de huisvesting, de HRM-aangelegenheden en de uitdagingen van Kind en Onderwijs Rotterdam. Hiertoe levert het CvB volgens een vast rooster de volgende documenten aan:

- De ontwikkeling van de onderwijskwaliteit op de verschillende scholen;
- Noodzakelijke documenten t.b.v. de financiële planning- en control cyclus;
- Kwartaalrapportages over Onderwijs en Kwaliteit, HRM, ICT, Huisvesting en Financiën;
- Het formatieplan;
- Prognoses leerlingenaantallen en realisatie;
- Ontwikkeling ziekteverzuim;
- Kort overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen.

Naar aanleiding van de aangeleverde informatie vraagt de RvT nader uit over eventuele verbeteracties en toetst of het CvB Kind en Onderwijs Rotterdam bestuurt overeenkomstig het vastgestelde strategisch beleidsplan 2016-2020.

Naast de reguliere vergadering heeft de RvT onderling en met het CvB regelmatig contact. Ook extra -online- bijeenkomsten worden belegd indien noodzakelijk of gewenst.

Taken en bevoegdheden:

1. De RvT houdt toezicht op de samenstelling van het CvB en zorgt ervoor dat deskundigheid op het gebied van onderwijs, financiën, huisvesting, personeels-beleid, organisatie en bedrijfsvoering in voldoende mate aanwezig is.
2. De RvT houdt toezicht op en geeft voor zover vereist goedkeuring aan de door het CvB geformuleerde strategische doelstellingen.
3. De RvT ziet toe op de werking van de klokkenluidersregeling.
4. De RvT vervult het werkgeverschap voor de leden van het CvB en evalueert jaarlijks het functioneren van (de leden van) het CvB en legt de uitkomsten en gemaakte afspraken schriftelijk vast. De RvT maakt tenminste eens in de vier jaar een integrale balans op van het functioneren van het CvB als geheel, op basis van in ieder geval de gemaakte afspraken over doelen en prestaties, het actuele functioneren en de toekomstige opgaven.
5. De RvT ziet toe op de totstandkoming en naleving van beloningsbeleid voor bestuurders.
6. De RvT legt minimaal jaarlijks extern verantwoording af over het functioneren van het interne toezicht in het jaarverslag van de instelling.
7. De RvT ziet erop toe dat het CvB zijn verantwoordelijkheid voor de dialoog met externe belanghebbenden, zoals leerlingen, ouders, personeel en G(MR) vervult.

In 2019 hebben RvT en CvB, naast de cyclische agenda, de volgende onderwerpen aan de orde gehad:

- Resultaten van de Onderwijsinspectie;
- Hoe omgaan met lerarentekort;
- Onderwijsstakingen;
- Ontwikkeling leerlingaantallen in de verschillende wijken;
- Identiteitsrijke profilering en ontwikkelingen in het lokale onderwijsveld;
- Verkennen samenwerking LMC: vanuit de intentieverklaring tot verregaande samenwerking die in 2018 is ondertekend door de besturen van Kind en Onderwijs en LMC, zijn werkgroepen verder gegaan met het onderzoeken van de meerwaarde én de uitdagingen die een dergelijke samenwerking met zich mee brengt. De beide stafbureaus zijn in oktober samen in één gebouw getrokken. De Raden van Toezicht zijn in dialoog met elkaar. De Colleges van Bestuur werken onder leiding van Verus verder aan een gezamenlijke missie.

Tenslotte

Als Raad van Toezicht kijken we terug op een prima jaar voor Kind en Onderwijs Rotterdam. Wij zijn ons bewust van het feit dat het jaar 2020 tumultueuzer zal verlopen ten gevolge van de maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Wij monitoren de situatie zorgvuldig en zijn in continue dialoog met het College van Bestuur om passende maatregelen te treffen.

Namens de gehele Raad,

Janine Kallenbach,
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

2.2 Verslag GMR

Samenstelling vergaderingen:

Voorzitter: mw. Wendy Aendekerk-Folge (ouder De Stelberg)

Secretaris: mw. Maltie Ganesh-Mahabier (personeel Dr. M.L. Kingschool)

Overige leden:
mw. Elles van Leeuwen (personeel Albert Plesmanschool)
mw. Marsja Reijnhoudt (ouder CBS De Ark)
mw. Lenneke Alblas (personeel De Stelberg, tot 1-9 2019)
mw. Agnes Bergsma (ouder Het Spectrum)
dhr. Marco van Ast (personeel Prinses Margrietschool)
mw. Melanie Rozenveld (personeel COS De Wereld, vanaf 1-9-2019 De Arentschool)
mw. Femke Hulsbergen (ouder CBS De Regenboog, tot 1-9- 2019)
mw. Loes Pelikaan (personeel CBS De Regenboog, tot 1-9-2019)
mw. Annemieke Kolle (ouder De Fontein)
mw. Priscilla van Noordenne (ouder Nieuwe Park Rozeburg School)
dhr. Jan van der Sluis (ouder De Lis)
mw. Marije Tuijn (ouder Waalse School)
mw. Marianne Romein (personeel De Stelberg)

Bijeenkomsten in 2019:
Er zijn vijf reguliere bijeenkomsten geweest, twee ingeplande vergaderingen met de Raad van Toezicht en een vergadering met de GMR van LMC-VO.

- 24 januari 2019 — Reguliere vergadering LMC Bestuurders als gast uitgenodigd voor nadere kennismaking
- 6 maart 2019 — Vergadering met Bestuurder, Raad van Toezicht (voorzitter en lid aanwezig) en GMR (voorzitter en secretaris aanwezig) over voortgang samenwerking Kind en Onderwijs Rotterdam met LMC-VO
- 20 maart 2019 — Kennismaking GMR LMC (voorzitter en secretaris) met GMR Kind en Onderwijs Rotterdam (voorzitter en secretaris) in aanwezigheid van de bestuurders van LMC-VO en Kind en Onderwijs Rotterdam
- 28 maart 2019 — Reguliere vergadering
- 20 juni 2019 — Reguliere vergadering
- 18 september 2019 — Reguliere vergadering
- 11 oktober 2019 — Vergadering met Bestuurder, Raad van Toezicht (voorzitter en lid aanwezig) en GMR (voorzitter en secretaris aanwezig) over voortgang samenwerking Kind en Onderwijs Rotterdam met LMC-VO
- 11 december 2019 — Reguliere vergadering in het nieuwe stichtingskantoor Het Brouwershuys

Wijziging leden:
Nieuwe leden:
mw. Marije Tuijn (ouder Waalse School)
mw. Marianne Romein (personeel De Stelberg)
mw. Priscilla van Noordenne (ouder Nieuwe Park Rozeburg School)
dhr. Jan van der Sluis (ouder De Lis)

Aftredende leden:
mw. Lenneke Alblas (personeel De Stelberg tot 1-9-2019)
mw. Femke Hulsbergen (ouder CBS De Regenboog tot 1-9-2019)
mw. Loes Pelikaan (personeel CBS De Regenboog tot 1-9-2019)

Afspraken met het bevoegd gezag
De GMR-vergaderingen vonden plaats op het stichtingskantoor van Kind en Onderwijs Rotterdam. De GMR vergaderde het laatste uur van de vergadering zonder aanwezigheid van de bestuurder. Rolf van den Berg (voorzitter College van Bestuur) was altijd aanwezig namens het bestuur van de stichting. De verslagen zijn in 2019 (vanwege beschikbaarheid) deels door de notulist van het stafbureau en deels door de GMR verzorgd.

Contact GMR-leden, bevoegd gezag, MR-en van alle scholen en directies scholen
De agenda's en de vastgestelde verslagen werden verstuurd naar alle GMR-leden, de directies van de scholen, MR-secretarissen en het bevoegd gezag. De GMR-secretaris verstuurde de agenda en stukken tussen de een en twee weken voor de GMR-vergadering. De GMR ziet dat de laatste jaren het aantal GMR-leden daalt. De bestuurder is gevraagd om hier aandacht voor te vragen in het DO. Dit heeft tot meerdere nieuwe leden geleid. Het versterken van het contact met de MR-en wordt door de GMR ook als interventie gezien om het ledenaantal op peil te kunnen houden.

Scholing en vorming
Op 26 maart en 04 april 2019 organiseerde de GMR een basiscursus voor leden van de GMR en MR en overige geïnteresseerden van de stichting. De inhoud werd verzorgd door 'Ouders van waarde'. De cursus is goed bezocht en werd goed geëvalueerd.

De thema's van 2019
2019 stond vooral in het teken van het onderzoek naar verdergaande samenwerking tussen Kind en Onderwijs Rotterdam en LMC-VO. Tijdens de vergaderingen sprak de bestuurder informatief en transparant met de GMR. Op verzoek van de GMR is twee keer gesproken met de Raad van Toezicht om informatie te verkrijgen over de procesgang en vooruitgang. Ook is met de GMR van LMC-VO gesproken. Uiteindelijk is het besluitvormingsproces uitgesteld en is er nog geen advies aan de GMR gevraagd. Het zorgpunt van de GMR ligt op het behoud van de identiteit van de stichting en de kritische noot dat de samenwerking wel op basis van gelijkwaardigheid moet worden vormgegeven. De verdergaande samenwerking heeft inmiddels tot de verhuizing van het stafbureau naar het Brouwershuys geleid.

2019 was ook het jaar van de landelijke onderwijsstakingen vanwege de onvrede over de werkdruk en salaris. Deze onderwerpen zijn door de stichting vertaald naar gewenst beleid en zijn in 2019 en volgende jaren op de agenda met de GMR geplaatst.

Tenslotte is de GMR positief over de overzichten die steeds vaker verstrekt worden. Zo ontstaat meer inzicht over de kwaliteit van het onderwijs. Inzicht in de schooladviezen per school, is zo'n waardevol inzicht dat verstrekt is.

Kindcentrum De Stern

Behandelde onderwerpen
Voor de volgende onderwerpen werd instemming en/of advies gegeven:

Bestuursformatieplan 2019 – 2020	*Positief advies gegeven onder de vermelding dat het een ambitieus plan is, gezien wervingsaantallen leerlingen en leerkrachten.*
Begroting 2020	*De personeelsgeleding van de GMR heeft ingestemd met het personeelsformatieplan met de kanttekening dat de begroting zeer positief is opgesteld, kijkend naar het verwachte aantal leerlingen en het streefcijfer ziekteverzuim. De GMR heeft positief geadviseerd over de begroting 2020. De GMR sprak wel de zorg uit over het verlies van één school en de financiële belasting voor de stichting hiervan.*

Besproken onderwerpen in de overlegvergaderingen in 2019
In 2019 waren onderstaande onderwerpen gespreksthema's tussen GMR en de bestuurder:

Gespreksthema	***Toelichting***
Werkverdelingsplan	*Beleidsnotitie waarin de kaders zijn aangegeven van de opslagfactor. De teams/scholen stellen gezamenlijk vast welke taken zij voor hun eigen school belangrijk vinden en welke niet. De GMR onderstreept deze handelsruimte voor scholen en dat de verantwoordelijkheid zoveel als mogelijk bij de scholen wordt belegd, hoe dit zo goed mogelijk in te vullen.*
Jaarverslag vertrouwenspersoon en klachtenregeling	*Het jaarverslag is besproken en de regeling ter kennisgeving aangenomen. Belangrijk dat deze instrumenten goed worden gecommuniceerd zodat iedereen hier gebruik van kan maken indien gewenst.*
Wervingscampagne	*De GMR staat zeer positief tegenover dit plan, ook om de huidige medewerkers te blijven binden & boeien (trotsheid, werkdruk etc.)*
IKC	*De stichting heeft haar visie toegelicht hoe zij wil stimuleren meer IKC's te realiseren.*
Beleidsnotitie Goede en Excellente Scholen	*De GMR onderstreept het ambitieniveau van de stichting.*
PR en Communicatieplan	*Positief plan, dat bijdraagt aan de groei van leerlingen en positionering van de stichting.*
Kwaliteitsoverzicht	*Transparant overzicht dat zeer veel informatie verschaft over de kwaliteit van de scholen binnen de stichting.*
Evaluatie Audit	*Geeft inzicht in best practices over de scholen heen, waarvan geleerd kan worden.*
Overzicht Schoolad-viezen	*Informatief overzicht, dat ook zeer waardevol is voor de individuele MR-en.*
Beleidsagenda	*Ambitieuze agenda voor komend jaar, met relevante onderwerpen om het kwaliteit van het onderwijs te borgen.*
Cultuuronderwijs	*Ter informatie verstrekt en de positieve feedback van de GMR richtte zich op haalbaarheid van uitvoering.*

Koningin Wilhelminaschool

H3 ONDERWIJS EN KWALITEIT

Inleiding
De stafafdeling Onderwijs en Kwaliteit ontwikkelt, implementeert, evalueert en bewaakt onderwijs(kwaliteits-)beleid op stichtingsniveau. Het strategisch beleidsplan is hierbij leidend. De thema's uit het strategisch beleidsplan komen voort uit de missie, visie en de identiteitsparagraaf. Verder komen thema's voort uit onderwijskundige-, maatschappelijke- en politieke ontwikkelingen, (nieuwe) wet- en regelgeving, uit de behoefte van het bestuur en uit eigen initiatief.

Naast het verkrijgen van zicht op ontwikkeling en sturing op onderwijskwaliteit, biedt de stafafdeling Onderwijs en Kwaliteit ook inspiratie, ondersteuning en informatie aan scholen. Verder vervult deze stafafdeling een adviserende, ondersteunde en faciliterende rol op stichtings- en schoolniveau binnen de reguliere processen die niet direct gerelateerd zijn aan het strategisch beleidsplan. Denk daarbij aan subsidieaanvragen, advies over leertijd, schrijven van zelfevaluaties en schoolplannen, voorbereiding van studiedagen en begeleiden van professionele leergemeenschappen. Het jaarverslag is vooral afgestemd op de beleidsagenda.

Hoofdthema's
Op basis van het strategisch beleidsplan Samen leren leven werden voor Onderwijs en Kwaliteit (O&K) de volgende hoofdthema's voor 2019 opgesteld:

- Optimaal leren en ontwikkelen (3.1);
- Ontwikkelen en bewaken van kwaliteit (3.2);
- Veilig, stimulerend en ambitieus (3.3);
- Inzet van hedendaagse digitale middelen (3.4).

Binnen deze hoofdthema's zijn er subcategorieën die zijn opgenomen in de beleidsagenda. Per subcategorie wordt aangegeven welke activiteiten in 2019 zijn uitgevoerd.

3.1. Optimaal leren en ontwikkelen

Belangrijk binnen dit hoofdthema zijn de opbrengsten van de scholen en de (voorbereiding op de) inspectieonderzoeken.

Analyseren van opbrengsten
In schooljaar 2018-2019 voerde O&K Zicht op Opbrengstgesprekken met directeuren over de opbrengsten op E-toetsen in augustus/september en de M-toetsen in maart. De focus lag nu meer op ontwikkeling en de (aan-)sturing van de kwaliteitszorg en interventies door de directie.

Naast de opbrengsten op de tussentoetsen, hebben scholen vaker behoefte aan andere kwaliteitsindicatoren. Deze zijn niet gerelateerd aan opbrengsten, maar geven een beeld van de ontwikkeling van leerlingen op wat we soft skills noemen. Om dit thema verder uit te werken, is een werkgroep gestart met drie directeuren en een staflid van O&K. Verder startten twee stafleden van O&K met een leergang over het gedachtengoed van Gert Biesta. Deze leergang wordt aangeboden vanuit de PO-raad.

O&K is samen met de andere stafafdelingen een zogenaamde Scholendoorloop gestart. Hierbij geven de verschillende stafleden aan waar de ontwikkeling en de zorg zit per school. Het CvB kan deze informatie gebruiken voor de ambitiegesprekken met de directeuren. De stafleden hebben zo ook een completer beeld van de scholen als ze in gesprek gaan met directieleden.

De onderwijsinspectie bezocht in 2019 één school voor een kwaliteits- en verificatieonderzoek. Dit onderzoek is succesvol afgesloten. Eén school werd bezocht voor een onderzoek voor de kwalificatie Goed. Aansluitend bezocht de inspectie scholen voor thematische onderzoeken. Deze onderzoeken waren gericht op didactisch handelen (7) en extra ondersteuning (4). De inspectie zal in 2020 nog drie scholen bezoeken en dan zijn alle scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam door de inspectie als voldoende/goed beoordeeld.

Kwaliteitsnormen

De werkgroep kwaliteit heeft indicatoren opgesteld waarmee de scholen zijn ingedeeld in kwaliteitsniveaus. Hierbij is een onderscheid tussen goede scholen, voldoende scholen en risico-scholen. Kind en Onderwijs Rotterdam stuurt op de resultaten van de scholen. Hierbij gaat de aandacht uit naar de resultaten van groep 8. Scholen die twijfelden aan het behalen van goede resultaten van de centrale eindtoets, namen deel aan een interventieprogramma van Bazalt. Zeven scholen maakten hier gebruik van. O&K is nauw betrokken bij dit proces en monitort de voortgang. Op basis van de ervaringen tijdens schooljaar 2018-2019, is deze monitoring uitgebreid met een extra tussenevaluatie op schoolniveau.

In 2018 waren expertteams vanuit de gemeente actief op alle scholen die als risicovol beoordeeld waren door onder andere de onderwijsinspectie. In 2019 beëindigde de gemeente de inzet van deze expertteams. Wel bleven experts actief bij de beoordeling van de subsidieaanvragen van de als risicovol beoordeelde scholen.

Onderwijsconcepten

O&K is in 2019 nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling en begeleiding van onderwijsconcepten op een aantal (nieuwe) scholen:

- de samenvoeging van de van Asch van Wijck en Babylon Taalschool;
- de verdere ontwikkeling van Quadratum;
- het ontwikkelen van het nieuwe onderwijsconcept van de Woltjer /Logemann;
- de inzet van speciale projecten vanuit PPO Rotterdam (‘ONZE-aanpak’) op de MKS/Boei.

Daarnaast is de begeleiding en ondersteuning gecontinueerd op De Lis in het Liskwartier. Deze school is gestart september 2018 en heeft zich in 2019 ontwikkeld tot IKC. Het leerlingenaantal is in het eerste jaar sterk gegroeid en de prognose is goed. In 2018 is gestart met de ontwikkeling van IKC De Stern; een conceptschool in de nieuwe wijk Zestienhoven. Op 7 januari 2019 gingen de deuren open voor de eerste leerlingen. De school ontwikkelt zich goed qua leerlingenaantallen. De inspectie was tijdens een thematisch onderzoek ‘didactisch handelen’ onder de indruk van de ontwikkeling die de school in korte tijd heeft doorgemaakt.

Doorstroom PO/VO

Tijdens de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken en interne audits wordt expliciet aandacht besteed aan de doorstroom van de leerlingen: gegevens die scholen publiceren in Vensters-PO op de website www.vensters.nl .

Alle scholen stellen de verplichte PO/VO-analyse op. Hierbij geven ze inzicht in de adviezen die zijn verstrekt, hoeveel adviezen zijn bijgesteld en in welke mate de afgelopen drie jaar sprake is geweest van opstroom en/of afstroom binnen het VO. Deze analyse maakt structureel onderdeel uit van de aanvraag en verantwoording van de gemeentelijke subsidie.

In 2019 is de samenwerking met LMC-VO geïntensiveerd. Samen met LMC-VO is een subsidie aangevraagd die als doel heeft om (nog) betere adviezen te realiseren. Ook voeren de betrokken scholen overleg over het vergroten van de ouderbetrokkenheid in het VO. Een ander onderwerp is het beter benutten van de periode tussen de eindtoets in groep 8 en de start in het VO. Daarnaast zijn de activiteiten binnen de werkgroepen afgerond en is er periodiek overleg tussen de IB-ers van Kind en Onderwijs Rotterdam en de onderwijsondersteuningscoördinatoren van LMC-VO.

Jaarlijks brengt O&K de verdeling van de schooladviezen binnen de scholen in beeld: hoeveel leerlingen hebben een eindtoets-score die passend, hoger of lager is dan het schooladvies en hoeveel adviezen worden door scholen bijgesteld.

Jaar	CE=advies	CE< advies	CE > advies	Bijgesteld
2017-2018	45%	21%	33%	16%
2018-2019	38%	24%	38%	24%

(CE=toetsadvies)

Basisondersteuning
In 2019 zijn alle IB'ers door Bazalt getraind op handelingsgericht werken. Daarna richtte het IB-platform van Kind en Onderwijs Rotterdam zich op kennisoverdracht over schoolweging en referentieniveaus. Met vragenlijsten en gesprekken wordt het niveau van basisondersteuning in beeld gebracht, bijvoorbeeld op het gebied van dyslexie. Dit krijgt een vervolg in 2020.

Hoogbegaafdenafdeling Quadratum
In 2019 heeft O&K samen met Quadratum en PPO Rotterdam invulling gegeven aan de ontwikkeling van een HUB. Dit is een kenniscentrum waar kennis en expertise over hoogbegaafdheid gedeeld kan worden. Hiervoor is plan ontwikkeld en een specifieke subsidie aangevraagd. De HUB zal met ingang van 2020 starten.

3.2. Ontwikkelen en bewaken van kwaliteit

Beschrijving kwaliteitsmanagement
O&K werkt doorlopend aan strategisch kwaliteitsbeleid en streeft voortdurend naar de verbetering daarvan. Dit continue proces wordt geborgd in de beleidsagenda. Een van de onderdelen van het proces is het opnemen van het gedachtegoed van Gert Biesta in de notitie. Bij de verdere uitwerking van deze notitie wordt de groei naar integraal kwaliteitsmanagement opgenomen. De Scholendoorloopgesprekken, die in augustus en september voor het eerst hebben plaatsgevonden, zijn hierbij een eerste stap.

Actualiseren Schoolondersteuningsprofiel
Alle scholen stellen elk jaar voor 1 juni hun gecomprimeerde schoolondersteuningsprofiel op en delen dit met PPO Rotterdam. Kind en Onderwijs Rotterdam was in 2019 opnieuw het bestuur dat als eerste alle gecomprimeerde schoolondersteuningsprofielen en geactualiseerde versies aanleverde bij PPO Rotterdam.

Schoolplannen en schoolgidsen
Alle schoolgidsen van Kind en Onderwijs Rotterdam voldoen aan de wet- en regelgeving.

Op 1 augustus 2020 leveren alle scholen hun nieuwe schoolplan, inclusief formele instemming van de medezeggenschapsraad, in bij O&K als vertegenwoordiger van het bevoegd gezag. O&K ondersteunt hierbij aan de hand van een uitvoeringstraject. Hierin zijn ook informatiemomenten tijdens verschillende directieoverleggen opgenomen. Scholen maken dit schoolplan via de website **www.mijnschoolplan.nl** of in een Excelbestand/template dat door O&K samen met een schoolcoach geactualiseerd en herzien is.

De inzet van de gemeentelijke subsidie '**Gelijke Kansen voor elk talent**' is integraal onderdeel van de schoolplannen. Omdat er jaarlijks een verantwoording gevraagd wordt en elk jaar een nieuwe aanvraag gedaan moet worden, vindt er voortdurend evaluatie plaats. Vanwege het nieuwe college en daarmee nieuw Rotterdamse onderwijsbeleid, ondersteunt O&K de scholen intensief bij de aanvraag van de gemeentelijke subsidie. Hierbij gaat vooral aandacht uit naar de risicoscholen.

Centrale eindtoets
In 2019 hebben alle po-scholen met een groep 8 de verplichte eindtoets gemaakt. 13 van de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam kozen voor het afnemen van de Centrale eindtoets van de CvTE, één school nam de AMN af, vier scholen Dia en vijf scholen Route 8. De afspraak binnen Kind en Onderwijs Rotterdam is dat scholen minimaal 5 jaar dezelfde toets afnemen.

3.3. Veilig stimulerend en ambitieus

Klachtenprocedure

In 2019 werd de interne klachtenprocedure besproken tijdens het directeurenoverleg om toe te lichten wat de afspraken zijn en hoe het proces loopt. In dit jaar werd Kind en Onderwijs Rotterdam één keer opgeroepen voor een hoorzitting bij de klachtencommissie (geschillencommissies bijzonder onderwijs). De commissie beoordeelde de klacht van de ouders op alle onderdelen ongegrond. Bij een verschil van inzicht tussen ouder en school wordt soms een beroep gedaan op bemiddeling vanuit O&K.

Scholen op de kaart

De website van de PO-raad *Scholen op de kaart* is bedoeld voor ouders om snel de scholen in de omgeving te kunnen vinden en met elkaar te vergelijken. Ook biedt de website een mogelijkheid om tevredenheidsonderzoeken uit te voeren. Ieder jaar zijn de scholen verplicht de monitor sociale veiligheid af te nemen. De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam scoren op de monitor sociale veiligheid gemiddeld boven de 8. De uitkomsten van deze monitor zijn een vast onderdeel van de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken. Er wordt een koppeling gemaakt tussen de vragenlijst en overige opties binnen Vensters PO zoals het ontwikkelen van de schoolgids.

In het voorjaar van 2019 is afgesproken dat de scholen alle indicatoren van Scholen op de Kaart structureel actualiseren, aanvullen en bijhouden. Dit blijft een continu proces, dat vanuit O&K gemonitord wordt. Het doel van de actuele informatie is onder andere dat ouders die op zoek zijn naar een school een goed en duidelijk beeld krijgen van de school.

Veiligheidsbeleid

SISA (SIgnaleren en SAmenwerken) is het computersysteem waarin professionals kunnen signaleren en afstemmen dat zij betrokken zijn bij een kind/jongere. Het doel is om hen de best mogelijke begeleiding te bieden. Er is een nieuwe handreiking Signaleren in SISA geschreven in door de gemeente in samenwerking met verschillende schoolbesturen. Deze is verspreid onder de onder de aandachtsfunctionarissen en intern begeleiders. In 2019 zijn binnen Kind en Onderwijs Rotterdam vijf nieuwe aandachtsfunctionarissen opgeleid.

Kind en Onderwijs Rotterdam neemt deel aan de bestuurlijke werkgroep '**meldcode**'. Het protocol 'school en scheiding' en 'rouw en verdriet' zijn in 2019 definitief vastgesteld.

Visie op cultuuronderwijs, burgerschap en mediawijsheid

Kind en Onderwijs Rotterdam neemt deel aan een stedelijk werkgroep over cultuuronderwijs, burgerschap en mediawijsheid. Op het directeurenoverleg is besproken wat het nut en de noodzaak is van een visie op deze drie onderwerpen. Het doel was om te komen tot een gemeenschappelijke basis op deze thema's.
Er is met elkaar afgesproken dat alle scholen deze gezamenlijke visie over de drie thema's terug laten komen in het schoolplan. Zo voldoen de scholen ook meteen aan de voorwaarden en eisen die de onderwijsinspectie stelt op dit thema.

Beleid goede en excellente scholen

De Driemaster in Hoek van Holland en Het Spectrum schreven, ondersteund door O&K, in 2019 een zelfevaluatie als onderdeel van de procedure 'aanvraag van het predicaat excellent'. Daarna bezocht de onderwijsinspectie beide scholen, gericht op het excellentieprofiel. Op het moment van schrijven is bekend dat beide scholen het predicaat excellente school hebben ontvangen.

Beleid collegiale audits

Na de eerste interne audits is een tussenevaluatie geweest. Dat heeft geresulteerd in het aanpassen van het format, aandacht voor scholing van de voorzitters van de auditteams en de manier waarop de rapportage geschreven wordt. Het streven is om alle directeuren onderdeel te laten zijn van een auditteam. Bij zeven directeuren is dat nog niet gelukt. In 2019 heeft een interne audit plaatsgevonden bij Het Podium, Juliana van Stolbergschool, CBS Mozaïek, Arentschool en MKS/De Boei.

3.4. Hedendaagse digitale middelen

Afstemming op onderwijsconcept
Hoe stem je hedendaagse digitale middelen af in het onderwijs? Dit aspect is nog in ontwikkeling. Veel scholen werken met Snappet. Deze methodiek biedt de leerkracht snel zicht op het begrip bij leerlingen over de leerstof. De leerkracht kan op deze manier specifieke instructie geven aan de leerlingen.

Implementatie beleidsnotitie ICT
De houding van leerkrachten en directie ten opzichte van ICT is cruciaal en behoeft prioriteit. De implementatie van 21-eeuwse vaardigheden en wetenschap&techniek binnen het onderwijs krijgt de komende jaren vanuit die invalshoek vorm.

Het Podium

Via het programma Pillars wordt de hardware, software, deskundigheid van leraren en de ICT-organisatie gemeten. Zo hebben zowel O&K als ICT zicht op de stand van zaken rondom ICT op de scholen. Gekoppeld aan wetgeving en ontwikkeling op dit thema (onder andere zoals voorgesteld binnen curriculum.nu), zal digitale geletterdheid steeds belangrijker zijn.

Overige aandachtspunten
Centrale eindtoets
Naast de tussenresultaten (M- en E-toetsen) brengt O&K ook de resultaten op de Centrale Eindtoets in beeld. Op de Eindtoets van 2019 is een beeld te zien waarbij het aantal voldoendes stijgt. Tot 2019 heeft Kind en Onderwijs Rotterdam steeds een stichtingsgemiddelde berekend. Door het werken met diverse eindtoetsen die allemaal een eigen schaal hanteren, is dat niet meer mogelijk.

Overzicht scores op de Centrale Eindtoets Kind en Onderwijs Rotterdam

2015	19 voldoendes
2016	17 voldoendes
2017	14 voldoendes
2018	20 voldoendes (Incl. 5xO)
2019	20 voldoendes

Verhuizing
Na de herfstvakantie is het kantoor verhuisd naar een nieuw pand waarbij nadrukkelijk aansluiting is gezocht met de afdeling O&K van LMC-VO.

H4 HRM

Arbeidsmarktbeleid

De positie van Kind en Onderwijs Rotterdam op de arbeidsmarkt vergroot jaarlijks en het is inmiddels een herkenbare en betrouwbare werkgever in de stad.
Mede door deze positie op de arbeidsmarkt konden bijna alle reguliere vacatures ingevuld worden. Daarnaast zorgde de wervingscampagne ervoor dat na de zomervakantie, op 1 fte na, alle vacatures ingevuld waren.

Het aanbod van onderwijsprofessionals is ook in 2019 afgenomen. Dat was vooral merkbaar bij het vinden van vervangers en leerkrachten tijdens het schooljaar. Leerkrachten die tijdens het schooljaar vertrekken, vormen een steeds groter probleem omdat het werven in het schooljaar steeds moeizamer verloopt.
Kind en Onderwijs Rotterdam blijft staan voor kwaliteit en werkt vanuit het standpunt dat er niet een willekeurige kandidaat gekozen wordt, maar de best passende voor de vacature. Dat betekent soms dat de vacature wat langer open staat.

Verzuimbeleid

In 2019 is het ziekteverzuim is verder gedaald. Er is meer grip op het verzuim. Medewerkers en directeuren geven samen vorm aan duurzaam herstel en zijn ook meer betrokken bij het proces van herstel. Hierdoor wordt de duur van het verzuim sterk beïnvloed. Alle arbeidsmogelijkheden van verzuimende medewerkers worden ingezet.

Medewerkers die in de langdurige verzuimgroep komen, krijgen allemaal een beschikking van het UWV nadat ze twee jaar ziek zijn. Dit betekent dat de stappen die genomen moeten worden in het kader van de wet poortwachter, zorgvuldig worden gevolgd en dat de arbeidsmogelijkheden van verzuimende medewerkers voldoende zijn onderzocht.

Ziekteverzuim

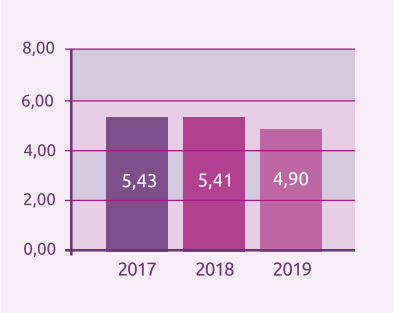

Vervangingsbeleid

Het midden- en langdurig verzuim wordt opgevangen door de vervangingspool met medewerkers in vaste dienst. In 2019 konden zo alle vervangingsaanvragen op een passende wijze ingevuld worden. Het kortdurend verzuim wordt ingevuld met uitzendkrachten. De tendens in 2019 was dat de uitzendbureaus bijna geen bevoegde leerkrachten meer konden leveren voor de ad hoc aanvragen. Daarnaast was het leveren op de eerste dag vaak niet haalbaar. De vervangingsproblematiek ging vooral over het opvangen van het kortdurend verzuim. In samenwerking met de directies van de scholen zijn voor de kortdurende verzuimperiodes andere oplossingen ontwikkeld die in 2020 worden ingevoerd.

Digitale gesprekscyclus

Het bestuur heeft in samenwerking met RAET Performance een digitale gesprekscyclus ontwikkeld. Deze cyclus gericht op ontwikkeling, bestaat uit meerdere gesprekken die gaan over de ambities van de medewerker afgestemd op de ambities van de school. In 2019 is gestart met de ambitie -en voortgangsgesprekken.
De nieuwe manier van met elkaar in gesprek gaan over de ontwikkeling van de medewerkers en de scholen, wordt zeer gewaardeerd. Dit blijkt ook uit het medewerkersbetrokkenheidsonderzoek.

Opleidingsschool

De pabo's zien het aantal studenten dat kiest voor de voltijd studie teruglopen. Daar staat tegenover dat het aantal duale studenten stijgt, zoals ook de samenwerkingspartner Inholland herkent. In 2019 is samengewerkt met Inholland aan een passend duaal traject voor de werkgevers en volwassen studenten. Dit gebeurde binnen de kaders van de pabo-opleiding. Het gevolg is dat hierdoor weinig volwassen studenten zijn uitgevallen in de opleiding. Kind en Onderwijs Rotterdam biedt de duale studenten een betaalde baan. Hierbinnen hebben ze de mogelijkheid om de schoolopdrachten uit te voeren.

Kind en Onderwijs Rotterdam is gestart met een studiecentrum voor volwassen studenten. Hier kunnen studenten (zonder de onderbreking van een thuissituatie) samenwerken aan opdrachten, studeren, elkaar ontmoeten, boeken lenen en in gesprek gaan met een schoolcoach. Er zijn twee bovenschoolse coaches aangesteld die zich hebben gespecialiseerd in het begeleiden van volwassen studenten. Ook wordt twee keer per cursusjaar een studie status gesprek gevoerd om te kijken wat de student nodig heeft voor de volgende stap in zijn ontwikkeling. Volwassen studenten zijn een verrijking voor het onderwijs. Ze nemen vanuit hun eerdere carrière ervaring mee die Kind en Onderwijs Rotterdam graag wil inzetten in het onderwijs. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de studenten een grote betrokkenheid bij de organisatie ervaren en na het afronden van de pabo binnen het bestuur willen blijven werken.

Leerwerkplaats Albeda en Kind en Onderwijs Rotterdam

In 2019 is Kind en Onderwijs Rotterdam in samenwerking met het Albeda een nieuwe opleiding gestart voor onderwijsassistenten mbo 4. De inrichting van het onderwijs zal de komende jaren veranderen. Daardoor ontstaat een grotere behoefte aan onderwijsondersteunend personeel. Van de onderwijsondersteuners in het nieuwe onderwijs worden andere vaardigheden en kennis verwacht. Door samen een leerwerkplaats te starten, werken we met elkaar aan de toekomst van anders georganiseerd onderwijs.

Mobiliteit

Het mobiliteitsbeleid van Kind en Onderwijs Rotterdam leidt ertoe dat er minder leerkrachten vertrekken omdat we beter in zijn staat de leerkrachten te binden en te boeien. De interne mobiliteit wordt gezien als groei, ontwikkeling en het verrijken van kennis van scholen. Het bestuur hecht eraan om zonder gedwongen mobiliteit de formaties op alle scholen passend te krijgen. De vacaturekrant, die elke jaar in het voorjaar uitkomt, geeft de medewerkers een goed overzicht van de mogelijkheden binnen het bestuur.

De Driemaster

H5 HUISVESTING

Huisvesting is voor leerlingen en medewerkers geen hoofdzaak, maar wel een hele belangrijke bijzaak. Ook in 2019 werd ervoor gezorgd dat de schoolgebouwen een goed onderhouden thuis zijn voor de leerlingen en medewerkers. Een plek waar zij zich in de eerste plaats veilig voelen en prettig kunnen leren en werken.

De noodzakelijke werkzaamheden werden aanbesteed volgens de aanbestedingsregels van de gemeente Rotterdam (leidraad bouwprojecten). De rol van huisvesting in dit proces is adviseren en zorgen dat bij de uitvoering van verschillende werkzaamheden betrokkenen zo min mogelijk overlast ervaren.

In 2019 werden verschillende huisvestingsprojecten uitgevoerd:

■ **Energie beperkende en opwekkende maatregelen**
Zonnecollectoren werden benut om CO2-reductie te realiseren. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft nu in totaal 986 zonnepanelen, verdeeld over zes schoolgebouwen. Dit leverde in 2019 142.529 kg CO2-reductie op. De besparing per school:

School	Productie 2019	CO2 besparing
Het Spectrum	52.165 KWH	31.299 kg
De Driemaster	55.883 KWH	35.330 kg
Nieuwe Park Rozenburgschool	18.908 KWH	11.345 kg
De Waalse school	42.025 KWH	25.215 kg
De Fontein	25.479 KWH	15.287 kg
De Regenboog	40.089 KWH	24.053 kg
Totaal	**234.549 KWH**	**142.529 kg**

Deze zes scholen hebben een besparing van 30% behaald op hun op energiekosten. Dit kwam dankzij de verstrekte SDE-subsidies (stimulering duurzame energieproductie) van het ministerie en de directe besparing op het stroomverbruik.

Op 26 november 2019 is een van de grootste collectieve (Europese) energieaanbestedingen van Nederland afgerond en gegund aan De Vrije Energie Producent B.V. (DVEP). Zij gaan aardgas en elektriciteit leveren aan 6.000 schoollocaties met een totaal volume van ongeveer 400.000.000 kWh en 100.000.000 m3 per jaar. Het gebruik van Kind en Onderwijs voor 29 gebouwen in 2019: 1.771.713 kWh Elektriciteit en 456.277 m3 gas. Bij de aanbesteding is rekening gehouden met 17,5% vergroenen met Nederlandse wind en Co2-compensatie zodat Kind en Onderwijs Rotterdam voldoet aan de duurzaamheidsambities van de Rijksoverheid.

In 2019 werd een regeling van kracht om informatie te melden over energiebesparingssystemen bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft aan deze informatieplicht voldaan; voor 1 juli 2019 zijn alle gegevens van de schoolgebouwen in het systeem van het ministerie ingevoerd. Alle maatregelen die binnen 5 jaar terug verdiend kunnen worden, moeten ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Voor Kind en Onderwijs Rotterdam gaat het hierbij onder andere om het vervangen van boilers, luchtbehandelingsinstallaties en ventilatoren. In de begroting van 2021-2022 is hiervoor een voorstel opgenomen.

Het ministerie eist dat de er in 2030 een gezamenlijke energiebesparing van 40% voor de hele onderwijssector ten opzichte van 2017 is gerealiseerd. Een maatregel waar Kind en Onderwijs Rotterdam al sinds 2012 rekening mee houdt en naar handelt.

■ Vermindering leegstand

In 2019 zijn verdere plannen gemaakt om leegstand terug te dringen. Dat doet Kind en Onderwijs Rotterdam in overleg met de gemeente Rotterdam en andere schoolbesturen. In 2019 zijn geen schoolgebouwen afgestoten. Wel is een schoolgebouw aan de IJsclubstraat toegevoegd als tijdelijke huisvesting voor de Arentschool. Door de afname van leerlingen en een extra gebouw, is de leegstand van de Kind en Onderwijs Rotterdam toegenomen van 13,1% in 2018 naar 17% in 2019.

■ Huisvesting Podium-Overschie

In december 2018 zijn de plannen voor de huisvesting Podium-Overschie verder uitgewerkt en als businesscase bij de gemeente Rotterdam ingediend. Tijdens dit proces werd bekend dat de situatie opnieuw ging veranderen. Schoolbestuur BOOR gaat op hetzelfde plot ook een nieuwe school bouwen. De gemeente Rotterdam wil dat de beide scholen verschillende ruimtes samen gaan gebruiken, zodat in totaal minder vierkante meters gebouwd hoeven te worden. Het overleg om tot een eindvisie (m2, gymzaal etc.) te komen heeft veel tijd in beslag genomen. De verwachting is dat in de eerste helft van 2020 een plan bij de gemeente ingediend kan worden dat gebaseerd is op de nieuwe visie van de gemeente, zoals vastgelegd in het nieuwe Integraal Huisvestingsplan.

■ KC de Stern 'Hoog16hoven' Overschie

Het ontwerp van het tijdelijke gebouw Fase II aan de Woensdrechtstraat voor kindcentrum De Stern is afgerond. De gemeente Rotterdam is een openbare aanbesteding gestart voor de bouw. In de zomervakantie van 2020 zal het gebouw klaar zijn en kan De Stern verhuizen van het tijdelijk gebouw Fase I aan de Xerxesweg naar het tijdelijk schoolgebouw met gymzaal -Fase II- aan de Woensdrechtstraat.
De ontwikkeling van het definitieve gebouw bevindt zich nog in een pril stadium. De afdeling Stedenbouw van de gemeente Rotterdam heeft de randvoorwaarden voor de bouw en de locatie nog niet definitief vastgesteld.

■ Arentschool - Kralingen-West

Dit project bestaat uit drie verschillende businesscases.

1. Nieuwbouw van de Arentschool op de huidige locatie. De businesscase is goed gekeurd en de Europese aanbesteding loopt. De verwachting is dat deze procedure eerste helft 2020 afgerond kan worden en daarna het ontwerp gemaakt kan worden.
2. De IJsclubstraat als tijdelijke huisvesting voor de Arentschool. Dit is afgerond en de leerlingen zijn in de kerstvakantie verhuisd.
3. Assendelftstraat als tijdelijke huisvesting voor de Arentschool en voor definitieve huisvesting als uitbreiding van de Nieuwe Park Rozenburgschool.
   De businesscase is goedgekeurd door de gemeente Rotterdam. De aanbesteding loopt en begin 2020 wordt gestart met de uitvoering van de renovatie werkzaamheden zodat de school in december 2020 in gebruik genomen kan worden.

■ Asch van Wijkschool oude Westen Centrum

Er is een plan gemaakt voor de samengevoegde school Asch van Wijk en Babylon. Het schoolgebouw van Speijkstraat 109 moet toekomstbestendig gemaakt worden, zodat de nieuwe school er als IKC gehuisvest kan worden. De gemeente Rotterdam omarmt het plan en er is een procedure gestart om de financiële middelen beschikbaar te krijgen, zodat het plan tot bestekfase uitgewerkt en aanbesteed kan worden.

■ Nieuwe Park Rozenburgschool Kralingen

Buurtbewoners hebben jarenlang geprocedeerd tegen het schoolplein van de Nieuwe Park Rozenburgschool. Uiteindelijk is overeenstemming bereikt tussen de gemeente en bezwaarmakers. Er is een plan gemaakt voor de aanleg van een nieuw schoolplein met een grote, overdekte en onderheide fietsenstalling. De stalling zal een mos-sedumdak krijgen. In 2020 zal het plein aangelegd worden.

■ Vriendelijke uitstraling schoolgebouwen.

Na de presentatie van Iris Bakker van www.levenswerken.eu op een studiedag over schoolpositionering, is op vier scholen een QuickScan uitgevoerd naar de inrichting en uitstraling van de gebouwen. Op De Fontein is aan de hand van de resultaten en het advies van deze QuickScan een proef uitgevoerd in combinatie met grootonderhoud. De reacties van het personeel en de ouders van de leerlingen op de nieuwe uitstraling zijn positief.

Dr. J. Woltjerschool en Dr. J.C. Logemannschool

H6 ICT

De doelen die op het gebied van ICT en Onderwijs zijn opgesteld, komen vanuit de strategische visie. Deze doelen zijn vastgesteld op bestuursniveau. De uitwerking van de doelen wordt steeds zichtbaarder in de scholen en in het onderwijs. Er zijn duidelijke doelen geformuleerd voor hardware, digitale leermiddelen, ICT-deskundigheid en voor hoe dit georganiseerd gaat worden.

In 2017 is aan de hand van een meetinstrument voor het eerst in kaart gebracht hoe het gaat met ICT op de scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam. In 2019 is aan de hand van het meetinstrument Pillars de stand van zaken geactualiseerd. Met de resultaten van de meting zijn ook de actieplannen per school bijgesteld.

Hardware

In 2019 kreeg ICT steeds nadrukkelijker een plaats op de scholen en hierdoor ontstond meer en meer een optimale leer- en werkomgeving. Er werd geïnvesteerd in draadloze netwerken. Op slechts een enkele school is dit nog een actie voor 2020. Er werd een toename van het aantal digitale werkplekken voor leerlingen gerealiseerd. Op een digitale werkplek staat een laptop of een computer. Op steeds meer scholen zijn het afgelopen jaar de oude bord/beameropstellingen vervangen. Vanaf 2020 moet iedere leerling de instructie kunnen krijgen met de moderne touchscreen borden. Een goede internetverbinding en een snel netwerk zijn bevorderlijk voor de optimale digitale werkomgeving voor de leerlingen. Alle scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam beschikken hier over. De samenwerking met de externe partner voor netwerk- en werkplekbeheer werd gecontinueerd. De werkzaamheden werden naar tevredenheid uit gevoerd.

Digitale leermiddelen

De leermiddelen die gebruikt worden, zijn in toenemende mate digitale leermiddelen. Deze worden ingezet bij de instructie, de in-oefening en de toetsing. Ze zijn ook geschikt om in te zetten ter preventie en bij remediering. Door de goede infrastructuur kunnen de leerlingen hier dus steeds meer van profiteren. Ook de leerkracht vaart er wel bij. De programma's nemen veel nakijkwerk uit handen en leveren rapportages die leerkrachten in staat stellen om nog betere analyses te maken. Zo draagt ICT ook bij aan de gestelde kwaliteitsdoelstellingen.

Na de basisschool zal voor veel leerlingen het gebruik van digitale middelen verder toenemen. En tegen de tijd dat de leerlingen de arbeidsmarkt betreden, is er geen beroep meer denkbaar waarin digitalisering en technologie geen rol speelt. In 2019 werd daarom op iedere school van Kind en Onderwijs Rotterdam uitvoering gegeven aan het plan Digitale Geletterdheid. Op alle scholen werd aandacht besteed aan ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheid, mediawijsheid en programmeren. Zo leerden onze leerlingen onder andere blind typen en werken in Officeprogramma's als Word en PowerPoint. Beoordelen of het nieuws klopt en snappen hoe reclames werken, was onderdeel van lessen informatievaardigheid. Bij mediawijsheid gaat dat nog een stap verder. Daar konden de leerlingen ook content creëren en publiceren. Veilig het internet op gaan, hoort daar natuurlijk ook bij. Programmeerlessen worden in alle groepen aangeboden. Leerlingen leerden op die manier om een grote taak op te knippen in kleine stapjes (commando's). Dat is niet alleen heel leuk, maar ook erg zinvol.

Professionalisering

De drie georganiseerde professionaliseringsbijeenkomsten voor onderwijsinhoudelijk ICT'-ers stonden vooral in het thema van digitale geletterdheid. De taak om dit naar de lespraktijk te vertalen, rust vooral op hun schouders. Daar is afgelopen jaar een voortvarende start mee gemaakt. Voor veel leerkrachten is dit nieuw; het moet groeien. Investeren in de deskundigheid van de leerkracht zal ook na 2019 nodig zijn. De komende jaren zal worden voortgebouwd op wat in gang is gezet. Extra aandacht zal uitgaan naar het versterken van de leerkrachten die in toenemende mate moeten werken met ICT. Ook schoolleiders worden daarin meegenomen. Voor hen startte in 2019 de opleiding Toekomstgericht Onderwijs.

Organisatie
Wanneer het om ICT-organisatie draait, is de onderwijsinhoudelijk ICT'-er erg belangrijk. Deze collega is de stimulator, inspirator en onderwijsinhoudelijke vraagbaak. Maar in alle gevallen is deze persoon in de eerste plaats een leerkracht. Daarom is er in 2019 in de organisatie van de werkzaamheden geïnvesteerd, onder andere door een duidelijke scheiding van taken en een toename van het aantal taakuren. Zo worden van de onderwijsinhoudelijke ICT'-ers geen technische oplossingen meer verwacht. Het is rendabeler om de externe partner bij incidenten of verbeterverzoeken in te schakelen. Maar het melden hiervan vroeg nog te veel van de tijd van leerkrachten. Daarom pakken sinds 2018 steeds meer ambulante collega's, conciërges, administratief medewerkers of andere onderwijsondersteunend medewerkers dit op. Ook de inkoop en het afhandelen van garanties behoort niet langer tot de taken van de onderwijsinhoudelijk ICT'-er.

Wetenschap & Technologie
In 2020 moet Wetenschap & Technologie (W&T) in het curriculum van iedere school zijn opgenomen. Vanaf 2016 worden leerkrachten hiervoor al getraind en dit traject werd in 2019 vervolgd. Zo werden er middelen en methodes aangekocht of gehuurd en wedstrijden georganiseerd waardoor leerlingen volgens de principes van het onderzoekend en ontwerpend leren aan de slag gingen. Leerlingen waardeerden deze uitdaging enorm, want het resulteerde in creatieve ontwerpen die ze zelf bedachten. Leerlingen worden zich bewust van hun eigen kwaliteiten en talenten. Zo werkt W&T mee aan wat Loopbaanleren wordt genoemd. Deze relatief nieuwe manier van lesgeven zal de komende jaren verder worden ontwikkeld door onder andere trainingen aan leerkrachten.

Loopbaanleren
Ieder kind heeft talenten. Kinderen kunnen sporttalent hebben, zorgzaam zijn of juist een heel creatieve kant hebben. Deze talenten van jezelf kennen en weten wat je daarmee kan doen, helpt om je route uit te stippelen naar de toekomst. Daarom wordt er op scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam steeds meer aandacht besteed aan het laten ontdekken wie de leerling is. Dit gebeurde in 2019 door gastlessen, bedrijfsbezoeken en mini-stages, maar ook door het organiseren van evenementen op de eigen school kregen leerlingen meer zicht op zichzelf. Steeds meer scholen bieden hun leerlingen digitale portfolio's aan om de eigen kwaliteiten in kaart te brengen.

Privacy
Op 25 mei 2018 trad de AVG in werking. Kind en Onderwijs Rotterdam was daar goed op voorbereid. Personeelsleden kennen onze interne reglementen en protocollen en met verwerkers zijn afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in zogenaamde verwerkersovereenkomsten. Intern werd een privacy officer benoemd en op de organisatie als geheel houdt een extern toezichthouder (een functionaris gegevensbescherming) toezicht. Op de website **www.kindenonderwijsrotterdam.nl** werd een privacy-statement gepubliceerd, waardoor transparantie naar leerlingen, ouders en medewerkers is ontstaan. Voor het beveiligen van persoonsgegevens werden passende maatregelen getroffen. Desalniettemin is continue monitoring nu en in de toekomst nodig.

Overdracht PO-VO
In Rotterdam maakten in het afgelopen jaar ongeveer zesduizend kinderen de overstap van een basisschool naar een school voor voortgezet onderwijs. Daar zaten ook ruim 800 leerlingen van Kind en Onderwijs Rotterdam bij. Het proces rond deze overstap is al jaren vastgelegd in de Rotterdamse Plaatsingswijzer. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft zich daar ook aan verbonden. Door de bestuurlijke overleggen, de inzet van de leerkrachten, interne begeleiders, ouders en vele andere betrokkenen lukt in Rotterdam om dit naar ieders tevredenheid te organiseren. Aandacht blijft uitgaan naar steeds betere advisering en verbetering van de latere afstroom. Vanaf augustus 2019 is de Rotterdamse Plaatsingswijzer overgedragen van FOKOR aan Koers VO. Daarmee is ook de naam gewijzigd: het heet voortaan de OverstapRoute.

H7 COMMUNICATIE

Het is van belang dat scholen individueel en het bestuur als overkoepelende organisatie in het algemeen, zich continu presenteren aan hun belanghebbenden en doelgroepen.

Deze presentatie-activiteiten omvatten:
1. Corporate communicatie, positionering en (merk)strategie;
2. Interne communicatie;
3. Public relations;
4. Leerling werving;
5. Arbeidsmarktcommunicatie.

1. Corporate communicatie, positionering en (merk)strategie
Hierbij gaat het om:
- Het vastleggen en toezien op consistent en coherent gebruik van de huisstijl in woord, beeld(merk) en geschrift in alle uitingen, middelen en media zowel van de overkoepelende organisatie Kind en Onderwijs Rotterdam als van de individuele scholen. Scholen laten duidelijk zien dat zij onderdeel uitmaken van de stichting Kind en Onderwijs Rotterdam.
- Het adviseren van het College van Bestuur en de schoolleiders bij het ontwikkelen van (nieuwe) schoolconcepten en integrale kindercentra (IKC's) op het gebied van positionering, merk-, en communicatiestrategie. Schoolteams leerden het afgelopen jaar hoe ze de kernwaarden van de school konden vertalen naar onderscheidende factoren. Ook leerden ze hoe deze kernwaarden vertaald kunnen worden naar activiteiten (al of niet onderwijsinhoudelijk) in de dagelijkse schoolpraktijk.
- Het verzorgen van een publieksversie van het jaarverslag.

2. Interne communicatie
- Interne communicatie omvat binnen Kind en Onderwijs Rotterdam zowel de communicatie naar eigen medewerkers op alle geledingen, als ook de communicatie van scholen naar ouders van de leerlingen.

  Voor de communicatie naar eigen medewerkers werd de digitale nieuwsbrief De Schoolklapper ontwikkeld, die telkens voor een vakantie verschijnt.
  De dagelijkse ontsluiting van nieuwswaardige gebeurtenissen in brede zin, gaat via het facebook-account van Kind en Onderwijs Rotterdam. Op deze Facebook pagina werd ook alle berichtgeving vanuit de scholen nogmaals gedeeld.
- In 2018 werd een start gemaakt met het onderzoek naar een hechte(re) samenwerking met LMC-VO. Om alle medewerkers te informeren, werd in samen met de communicatieadviseur van LMC-VO de nieuwsbrief 'Samen op Weg' ontwikkeld.
- Voor de communicatie van scholen naar ouders worden (digitale)nieuwsbrieven gebruikt en worden in toenemende mate ook APP 's zoals Mijn schoolinfo en Social Schools ingezet.

3. Public relations
Zowel proactief als reactief werden bij nieuwswaardige onderwerpen contacten onderhouden met lokale, regionale als nationale onderwijsjournalisten. De afdeling communicatie ondersteunde de schoolleiders en de zogenoemde Schooljournalist ook bij het proactief benaderen van pers en bij het regelmatig zichtbaar zijn en blijven op sociale media en op websites.

4. Leerling werving
Kind en Onderwijs Rotterdam streeft naar een groei in aantal leerlingen. Daarom werden in 2019 diverse workshops georganiseerd waardoor schooldirecteuren en schooljournalisten kennis en kunde van schoolmarketing kregen aangereikt.
Enkele scholen werden begeleid in het (opnieuw) ontwikkelen van websites en andere communicatiemiddelen. Hierdoor zijn ze beter (digitaal) vindbaar en sluiten ze beter aan bij de perceptie van de ouders van nu.

5. Arbeidsmarktcommunicatie
Het HRM-beleid werd ondersteund met advies en het ontwikkelen van middelen en media. Het doel was om de ingezette actieve marktbenadering kracht bij te zetten en de herkenning van de organisatie als aantrekkelijke werkgever, zowel binnen als buiten de stadsgrenzen, te realiseren.

cupcakes
chocolade koekjes
taart
€250
€080
8cakjes
baklava
€2,-
€1,50
€1,50
€3,-
€2,50
€4,-
€1,25

CBS de Ark

H8 FINANCIËN

8.1. Financiële analyse balans

De volgende opstelling dient ter analyse van de financiële positie, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

Op korte termijn beschikbaar	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen	10.012.832	4.492.105
Vorderingen	3.989.418	4.783.219
Effecten	3.496.179	4.717.887
Kortlopende schulden	-6.143.731	-6.110.721
Werkkapitaal	**11.354.698**	**7.882.490**

Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	7.060.475	6.735.626
Financiële vaste activa	8.000.000	10.000.000
	15.060.475	**16.735.626**

Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen		
	26.415.173	**24.618.116**

Deze financiering vond plaats met		
Eigen vermogen	21.975.628	20.429.112
Voorzieningen	4.439.545	4.189.004
	26.415.173	**24.618.116**

Balans	31-12-2019	31-12-2018
Activa		
Materiële vaste activa	7.060.475	6.735.626
Financiële vaste activa	8.000.000	10.000.000
Vorderingen	3.989.418	4.783.219
Effecten	3.496.179	4.717.887
Liquide middelen	10.012.832	4.492.105
	32.558.904	**30.610.533**
Passiva		
Vermogen	21.975.628	20.429.112
Voorzieningen	4.439.545	4.189.004
Kortlopende schulden	6.143.731	6.110.721
	32.558.904	**30.728.837**

Toelichting op de balans

Het balanstotaal is ten opzichte van 2018 met € 1.830.000 toegenomen.

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris/ICT/gebouwen/overige bedrijfsmiddelen en leermethoden, na aftrek van afschrijvingen) is met € 324.000 toegenomen. De totale investeringen in 2019 bedroegen € 1.656.000. Begroot was € 2.168.000. De investeringen zijn lager dan begroot, doordat een aantal investeringen in gebouwen (Arentschool, Nieuwe Park Rozenburg) in 2020 uitgevoerd zal worden. De overige investeringen zijn voornamelijk inventaris en ICT. De investeringen in leermethoden worden steeds vaker vervangen door het afsluiten van licenties.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa is afgenomen met € 2.000.000. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft vanaf 20 mei 2011 belegd in een Structured note. Dit is een belegging met een vaste looptijd en heeft als eigenschap een 100% inleggarantie van Credit Suisse International op einddatum. In 2019 is de note verkocht. De opbrengst was € 288.540. In 2019 is vervolgens belegd in 5 notes, ieder ter waarde van € 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van tien jaar en een 100% inleggarantie. In december 2019 is de note 'Dow Jones Eurostoxx 50 Asian Tail' ter waarde van € 2.000.000 verkocht. De opbrengst was € 215.000.

Vorderingen

De vorderingen zijn afgenomen met €793.000. De afname is vooral toe te schrijven aan de per balansdatum 31-12-2018 lagere post debiteuren (€ 288.000), afname van de post 'te ontvangen gemeente inzake huisvesting' €680.000 en toename van de te ontvangen subsidie OCW (€40.000). De post 'te ontvangen gemeente inzake huisvesting' waren voorgeschoten betalingen voor de investeringen in huisvestingsfaciliteiten die zijn toegezegd in het integraal huisvestingsplan 2018 (IHP) en vooruitbetalingen die in de toekomst na overleg met en door de gemeente Rotterdam worden gefinancierd. In 2019 zijn deze vorderingen ontvangen.

Effecten en borg

De waarde van de effectenportefeuille is in 2019 afgenomen met €1.220.000 door de verkoop van effecten van het Steunfonds. Deze effecten zijn in 2019 nog niet geheel in nieuwe beleggingen omgezet, maar als liquide middelen aangehouden. De borg is in 2019 afgenomen met €10.000. Een aantal scholen neemt deel aan het leerplatform Snappet. Dit aantal is in 2019 verminderd, waardoor de borg is teruggevorderd.

Liquide middelen

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. Met name de vrijval in de effectenportefeuille en het niet opnieuw beleggen hiervan, heeft tot gevolg dat de liquiditeit omhoog gaat, naast uiteraard het positieve resultaat.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen kan, behoudens stelselwijzigingen, alleen wijzigen door het resultaat. De toename van het eigen vermogen bedraagt € 1.546.000 en is gelijk aan het behaalde resultaat in 2019. Het eigen vermogen dient ter dekking van de risico's en financiering van materiele vaste activa.

Voorzieningen

De stand van de voorzieningen ten opzichte van 2018 is toegenomen met €250.000. De voorziening onderhoud gebouwen is toegenomen met €217.000. De uitgaven aan het meerjaren onderhoudsplan zijn in overleg met de afdeling huisvesting gedaan en passen binnen de afspraken van het risico gestuurd onderhoudssysteem van Kind en Onderwijs Rotterdam. In 2019 was de onttrekking aan de voorziening € 1.030.000.

De personeelsvoorzieningen zijn met € 33.000 toegenomen. De toename wordt met name veroorzaakt door de verwachting dat een hoger aantal (in WTF) arbeidsongeschikte medewerkers niet meer voor de stichting werkzaam kan zijn, waardoor de voorziening langdurig zieken toeneemt (€115.000). Daarnaast is het spaarverlof van medewerkers in 2019 uitbetaald of vrijgevallen. Deze voorziening neemt af met € 70.000.

Kortlopende schulden

In 2019 zijn de kortlopende schulden met €33.000 toegenomen. De toename komt vooral door de post nog te besteden huisvesting en pensioenen. De nog te besteden huisvesting is met € 95.000 toegenomen en betreft veelal nog te besteden eerste inrichting lokalen. Dit zal in 2020 plaatsvinden. De pensioenen zijn gestegen door een toename van het premiepercentage en toename brutolonen, waardoor de maandelijkse afdracht hoger is (€77.000). Tegenover deze toenames staat een afname van €125.000 van de schuld aan OCW in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid.

8.2 Financiële analyse staat van baten en lasten

Baten	2019	2019 BEGROTING	Verschil	2019	2018	Verschil
Rijksbijdragen	45.499.842	42.491.069	3.008.773	45.499.842	43.203.159	2.296.683
Overige overheidsbijdragen	3.324.263	3.328.200	-3.937	3.324.263	3.259.001	65.262
Overige baten	1.587.254	928.209	659.045	1.587.254	2.646.254	-1.059.000
Totaal baten	**50.411.359**	**46.747.478**	**3.663.881**	**50.411.359**	**49.108.414**	**1.302.945**
Lasten						
Personele lasten	38.281.885	37.404.457	877.428	38.281.885	37.776.281	505.604
Afschrijvingen	1.331.317	1.320.300	11.017	1.331.317	1.398.590	-67.273
Huisvestingslasten	4.649.911	4.428.100	221.811	4.649.911	4.455.157	194.754
Overige instellingslasten	5.189.421	4.271.700	917.721	5.189.421	4.840.682	348.739
Totaal lasten	**49.452.534**	**47.424.557**	**2.027.977**	**49.452.534**	**48.470.710**	**981.824**
Saldo baten en lasten	958.825	-677.079	1.635.904	958.825	637.704	321.121
Financiële baten en lasten	587.691	446.400	141.291	587.691	-443.057	1.030.748
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	**1.546.516**	**-230.679**	**1.777.195**	**1.546.516**	**194.647**	**1.351.869**

Analyse verslagjaar ten opzichte van de begroting

Algemeen

Conform de richtlijnen van OCW zijn de baten in het kader van het loonruimte akkoord in 2019 verwerkt. Hierdoor is het resultaat onevenredig hoog ten opzichte van de feitelijke situatie. In februari 2020 is namelijk de uitbetaling van het cao-akkoord uitgevoerd. Deze kosten zullen echter in 2020 verantwoord worden. Het genormaliseerde resultaat over 2019 is als volgt:

Resultaat 2019	1.546.516
Loonkosten CAO akkoord februari 2020	1.300.000
Genormaliseerd resultaat 2019	**246.516**

Baten

Rijksbijdragen
De rijksbijdragen zijn in 2019 € 3.000.000 hoger dan begroot. De rijksbijdragen zijn in 2019 door OCW positief aangepast in het kader van de beschikbare loonruimte. Dit heeft geresulteerd in een verhoging van de middelen van 2.55%. Daarnaast zijn er eenmalige extra middelen (€ 700.000) door OCW beschikbaar gesteld om te investeren in funderend onderwijs. De besteding van deze middelen is, door het cao-akkoord van december 2019, in februari 2020 uitgevoerd. In 2019 is de nieuwe regeling onderwijsachterstanden ingevoerd. De nieuwe regeling heeft voor de Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam in 2019 een positief effect van € 320.000.

Overige overheidsbijdragen
De gemeentelijke subsidies zijn conform begroting. De gemeentelijke subsidies gaan vooral over projecten in het kader van Gelijke Kansen zoals schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

Overige baten
De overige baten en lasten zijn € 650.000 hoger dan begroot. In de overige baten zijn de baten vanuit de ouderbijdragen integraal opgenomen (€ 330.000), deze zijn minimaal begroot. In 2019 zijn contracten afgesloten met medegebruikers in schoolgebouwen van de stichting. Dit heeft geresulteerd in hogere verhuurinkomsten (€ 150.000).

Lasten

Personele lasten
De totale personele lasten zijn € 875.000 hoger dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door lagere kosten lonen en salarissen (€ 580.000) omdat het aantal FTE in de poolvervanging niet geheel gerealiseerd is en langdurig zieke medewerkers ten laste van de voorziening zijn gebracht. Anderzijds zijn de overige personeelskosten veel hoger dan begroot door een dotatie aan de voorziening langdurig zieken van (€ 250.000), maar vooral door hogere kosten inhuur van uitzendbureaus voor vervanging, tussentijdse vacatures en inzet vermindering van de werkdruk (€ 1.200.000).

Afschrijvingen
De investeringen en daarmee ook de afschrijvingen zijn conform begroting.

Huisvestingslasten
De huisvestingslasten zijn € 220.000 hoger uitgevallen dan het bedrag dat is begroot voor 2019. De hogere uitgaven worden voornamelijk gerealiseerd op de posten preventief onderhoud van de schoolgebouwen (€310.000), heffingen (€ 20.000) en kosten energie en water (€ 25.000). Daarnaast zijn de kosten schoonmaak € 45.000 lager dan begroot door het minder uitvoeren van vloeronderhoud en zijn de kosten voor huur lager door het later realiseren van externe huisvesting voor het stafbureau. De toename van het preventief onderhoud is veroorzaakt door met name de hogere kosten van ‘inhuur vastgoedbegeleiding’ en de onderhoudskosten bij de uitvoering van de verschillende businesscases (€ 250.000). De normale kosten voor preventief onderhoud zijn sterk gestegen (€ 100.000).

Overige instellingslasten
De overige instellingslasten zijn hoger dan begroot (€ 900.000) door met name hogere uitgaven voor leermiddelen en ICT (€ 270.000), hogere uitgaven projecten en inhuur arrangementen (€ 170.000) en uitgaven ten laste van de ouderbijdrage (€ 475.000). De hogere uitgaven leermiddelen en ICT wordt veroorzaakt door toename van het aantal licenties van leermethoden en de daarmee gepaard gaande stijging van de kosten voor het beheer van de ICT-infrastructuur.

8.3. Financiële kerncijfers

	2019	2018	2017	2016	2015
Balans					
Activa					
Materiële vaste activa	7.060.475	6.735.626	7.075.400	6.151.310	6.296.396
Financiële vaste activa	8.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Vorderingen	3.989.418	4.783.219	4.603.612	3.131.480	4.152.289
Effecten	3.496.179	4.717.887	4.719.858	5.038.855	4.352.280
Liquide middelen	10.012.832	4.492.105	3.771.229	5.531.951	4.330.523
	32.558.904	**30.610.533**	**30.170.099**	**29.853.596**	**29.131.488**
Passiva					
Vermogen	21.975.628	20.429.112	19.794.031	20.427.474	19.677.488
Voorzieningen	4.439.545	4.189.004	3.751.564	3.474.685	3.581.206
Kortlopende schulden	6.143.731	6.110.721	6.624.504	5.951.437	5.872.794
	32.558.904	**30.728.837**	**30.170.099**	**29.853.596**	**29.131.488**
Baten					
Rijksbijdragen	45.499.842	43.203.159	39.081.867	37.055.561	37.075.505
Overige overheidsbijdragen	3.324.263	3.259.001	2.989.220	4.947.888	5.343.237
Overige baten	1.587.254	2.646.254	1.397.192	1.190.786	1.404.693
Totaal baten	50.411.359	49.108.414	43.468.279	43.194.235	43.823.435
Lasten					
Personele lasten	38.281.885	37.776.281	34.135.105	32.376.958	33.560.117
Afschrijvingen	1.331.317	1.398.590	1.126.884	1.062.510	1.085.939
Huisvestingslasten	4.649.911	4.455.157	4.073.296	4.144.854	3.901.389
Overige instellingslasten	5.189.421	4.840.682	4.495.215	4.904.257	5.180.820
Totaal lasten	49.452.534	48.470.710	43.830.500	42.488.579	43.728.265
Saldo baten en lasten	**958.825**	**637.704**	**-362.221**	**705.656**	**95.170**
Financiële baten en lasten	**587.691**	**-443.057**	**-436.711**	**44.330**	**313.838**
Resultaat	**1.546.516**	**194.647**	**-798.904**	**749.986**	**409.008**

Kengetallen	2019	2018	2017	2016	2015
Solvabiliteit	67,49%	66,48%	65,61%	68,43%	67,55%
Liquiditeit	2,85	2,29	1,98	2,30	2,19
Huisvestingsratio	9,40%	9,19%	9,29%	9,76%	8,92%
Weerstandsvermogen	43,59%	41,60%	45,54%	47,29%	44,90%
Rentabiliteit	3,07%	0,40%	-1,84%	1,74%	0,93%

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een organisatie op langere termijn in staat moet worden geacht haar verplichtingen aan derden te kunnen voldoen. Als het eigen vermogen inclusief voorzieningen wordt gesteld tegenover de totale passiva, geldt dat de norm 30% is.

Liquiditeit

De liquiditeit van een organisatie wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Hierbij worden de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden. Dit cijfer geeft aan in welke mate op korte termijn aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan, zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar wordt gebracht. In het algemeen wordt een norm van 0,75 voldoende geacht.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding aan van de huisvestingslasten plus de afschrijvingen ten opzichte van de totale lasten. Door de nieuwbouw komt dit ratio in 2018 hoger uit dan daarvoor en kan niet als maatgevend worden aangehouden. In 2019 is dit hersteld en is de ratio onder de signaleringswaarde van 10%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en de opgetelde totale-en financiële baten. De signaleringswaarde ligt op 5%.

Rentabiliteit

Rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen winst en de baten die tot deze winst hebben geleid. In het bedrijfsleven heeft rentabiliteit een andere betekenis dan voor een schoolbestuur, waar het ‘rendement’ vaak wordt gemeten aan de hand van resultaten van leerlingen. Het ministerie kijkt over het algemeen naar de rentabiliteit over een periode van 3 jaar (of langer). Hierbij houdt men een signaleringsgrens van 0% aan.

Toelichting Kengetallen

Jaarlijks wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen kritisch bekeken. Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico’s op te kunnen vangen en daarmee de toekomst van de stichting blijvend te garanderen. Bovenstaande kengetallen van de stichting zijn ruim boven de norm: de stichting is financieel gezond!

8.4. Feiten en Cijfers

	Scholen **BAO 26** **SBO 3** **Brinnummers** **BAO 22** **SBO 3**		**Leerlingen 1-10-2019** **6.918** **Ambitie 2020** **7.229**
	Excellente goede scholen **3** **Ambitie 2020** **6**		**Basisarrangement** **100%**
	Aantal medewerkers **690**		**FTE's** **532** **Ambitie 1-8-2020** **559**
	Ziekteverzuim **4.5%** **Ambitie 2020** **4%**		**Resultaat** **2020: € -/- 886.000** **Ambitie 2021 en verder** **€ 0**
	Investeringen nieuwe schoolgebouwen **2020 € 699.000** **2021 € 520.000**		**Investeringen ICT, inventaris en leermethoden** **2020 € 1.651.000** **2021 € 1.334.000**

IKC De Lis

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Met ingang van 28 oktober 2019 is Kind en Onderwijs Rotterdam gevestigd op:

Linker Rottekade 292
Postbus 22009
3003 DA Rotterdam
010 412 51 01
bureau@kindenonderwijsrotterdam.nl

Kind en Onderwijs Rotterdam
stichting voor christelijk primair onderwijs

www.kindenonderwijsrotterdam.nl